In het Amsterdamse Bos Foto W. G. Brander

Gedrag van wielewalen in het Amsterdamse Bos

Op 1 Mei 1949 vertelden de heren Kosse en v. d. Kam mij hoe ze een vijftal wielewalen hadden zien „baden" in de Roeibaan van het Amsterdamse Bos. Zij beschreven dit ongeveer als volgt:
De vogels scheerden vlak over de oppervlakte en plonsden dan plotseling zo te water, dat dit ervan opspatte. Daar ze aan de overkant van de 60 m brede Roeibaan stonden, zijn beide waarnemers snel omgefietst, maar toen ze ter plaatse gekomen waren, kraakte er net een tak, waardoor de vogels wegvlogen. Dat jaar waren de wielewalen vrij vroeg gearriveerd, nl. op 28 April, en leefden de eerste dagen na hun aankomst als gewoonlijk nog in groepsverband, zoals uit het aantal van 5 exemplaren bijeen valt op te maken.
Daar ons deze gedragswijze van wielewalen nog niet eerder was opgevallen, is door ons hieraan speciale aandacht besteed, tot voor kort zonder resultaat.
Op 11 Augustus 1950 echter stond ik enkele wielewalen gade te slaan, welke vanuit een boomgroep, over een waterpartij, naar een andere boomgroep over dit water, heen en weer vlogen, dit alles onder druk jè-jè-geroep, maar eveneens lieten ze de bekende jodelroep horen. Ik zag hoe er nog enige groepjes van verschillende kanten bij kwamen, meest 3 à 4 exemplaren tegelijk (families?). Op een gegeven moment telde ik 12 exemplaren tegelijk; er waren er echter veel meer. Tot nog toe geschiedde het overvliegen op enkele meters boven het water. Plotseling echter begonnen enkele exemplaren laag over het water te scheren, soms zo laag dat de vleugeleinden het water raakten. Ditzelfde is waar te nemen bij boerenzwaluwen.

Op een gegeven moment echter plonsde een mannelijk exemplaar met de buik op het water, zodat dit hoog opspatte, even later geschiedde dit door enkele andere exemplaren en tegelijk, ook waarschijnlijk alle mannetjes. Verschillende anderen probeerden het ook, maar aarzelden duidelijk, of raakten het water alleen met de vleugeleinden. Het gehele „bad" duurde slechts enkele minuten, waarna alle weer in de bomen, druk roepend, heen en weer vlogen. Opvallend was, dat, hoewel we vóór deze datum dagelijks Wielewalen druk hoorden roepen en ook zagen, we nadien nog zelden wat van ze bemerkten.
Zou het zo zijn, dat dit „baden" vooral of uitsluitend beoefend wordt in groepsverband, dat in ons land bij deze soort alleen vlak vóór en vlak na de trek voorkomt?
Verder kwam het in „Natura" no. 1-1948 gemelde voedselzoeken boven de oeverlanden van het Nieuwe Meer ook dit jaar weer herhaaldelijk voor. Het was geen zeldzaamheid, 4 of 5 exemplaren, meest mannetjes, boven dit gebied te zien rondvliegen, nu en dan stond er even één wiekelend boven het riet, waarna een korte duik volgde, en er was weer een harige rups (meestal die van de Beervlinder of van de Rietspinner) geweest. Veelal werden ze ter plaatse in de elzenbosjes of in een dode wilg verslonden; ze worden nl. met de poot vastgehouden en zo stukgetrokken. Tot onze spijt hebben we dit jaar nog niet het geluk gehad het voeren van zo'n kanjer aan de jongen op de film te kunnen vastleggen, maar dat komt nog wel, keus genoeg, want ongeveer 22 territoria werden dit jaar weer door ons vastgesteld.

P. W. Brander.

Visarend langs het IJselmeer

Met tekeningen van de schrijver
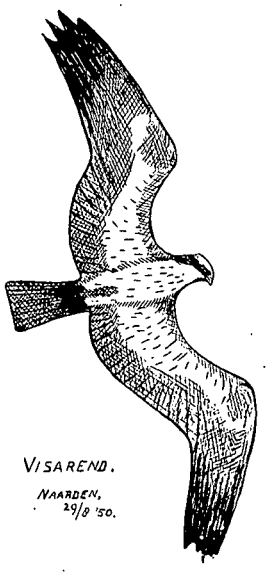
Dinsdag 29 Augustus. Veel is er vandaag niet te zien op het brede slik langs de IJselmeeroever tussen Naarden en Oud-Valkeveen. Alleen langs de waterlijn is het bespikkeld met duizenden kokmeeuwen. Daarachter zitten een paar troepjes wilde eenden, op een paal rust een enkele aalscholver. Dichter bij de rietzoom verderop lopen wat kieviten, een drietal groenpootruiters vliegt snel voorbij en er klinkt wat geroep van tureluurs en oeverlopers, dat is alles. Het weer is nu, tegen de middag, beter geworden, een stevige N.W.-wind, zonnig, met prachtige stapelwolken.
De meeuwen zijn wat onrustig. Telkens vliegt er een troepje op, blijft een tijdje rondzwieren, strijkt dan een heel eind verder Oostwaarts neer. Even later begrijpen we de reden ervan, we hebben opeens een tamelijk grote roofvogel in de kijker, maar 't is noch kiekendief noch buizerd. De vleugels zijn zeer lang en breed, met duidelijk „gevingerde" top en bij het